

Ministerie van Justitie en Veiligheid

Informatieplan 2021

Versie 1.0

Datum	18 december 2020
Status	Definitief

Colofon

Afzendgegevens	Directie Informatievoorziening en Inkoop Beleid, Kennis en Innovatie
Contactpersoon	Turfmarkt 147 2511 DP Den Haag Postbus 20301 2500 EH Den Haag www.rijksoverheid.nl/jenv A. Zwienink MPA
Auteurs	T 070 370 79 11 DI&I

Inhoud

Colofon 3

1 Inleiding 7

- 1.1 Aanleiding 7
- 1.2 Doel van het informatieplan 7
- 1.3 Ambitie 8
- 1.4 Aanpak 8
- 1.5 Context 9
- 1.6 Verantwoording 10

2 Analyse van de omgeving 11

- 2.1 Extern 11
 - 2.1.1 Nederlandse Digitaliseringsstrategie 11
 - 2.1.2 NL Digibeter 11
 - 2.1.3 Strategische i-Agenda Rijk 11
- 2.2 Ontwikkelingen binnen JenV 12
- 2.3 De informatiestrategie en het informatieplan 12
- 2.4 SWOT 13
- 2.5 Synthese 13

3 Thema's 2021 15

- 3.1 Planvorming en samenhang 15
- 3.2 Continuïteit van de informatievoorziening 16
- 3.3 Veiligstellen van innovatie 18
- 3.4 Informatiebeveiliging en Weerbaar JenV 19
- 3.5 Voortgang op digitaal werken binnen JenV 20
- 3.6 Open en transparant JenV 20
- 3.7 IV Personeel 21
- 3.8 Data/ data gedreven werken 21
- 3.9 Algemeen 23

Bijlage 1. Spelregels 24

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

De beleidsagenda JenV en de hoofdlijnennotities en jaarplannen van de onderdelen zijn gericht op werken aan maatschappelijk opgaven. Onze ketens en primaire processen zijn daarbij leidend. In de ambitie van de verschillende onderdelen van JenV voor het komend jaar zien we steeds meer nadruk op de noodzaak van een goede informatievoorziening ten behoeve van het realiseren van maatschappelijk effect.

JenV heeft een [I-Strategie 2017-2022](#) opgesteld waarin richting wordt gegeven aan de ontwikkeling van die informatievoorziening voor de komende jaren. Daarnaast heeft de minister in een kamerbrief¹ geschetst wat zijn beleidsprioriteiten zijn voor de ontwikkeling van de informatievoorziening

In de jaarplanaanschrijving van de planning- en controlcyclus 2021 zijn de Informatiestrategie JenV en de beleidsprioriteiten vertaald in (de aspecten van) het Speerpunt IV. De jaarplannen van de organisaties en de uitwerking daarvan in de informatieplannen het Informatieplan JenV geven tezamen invulling aan de Informatiestrategie JenV en de beleidsdoelen van de minister. In de CIO-Raad van november is bepaald dat de focus van de centrale sturing ligt op de aspecten Informatiebeveiliging, Problematische legacy en Informatiehuishouding. Op deze onderwerpen zijn JenV brede SMART-doelen geformuleerd.

1.2 Doel van het informatieplan

Het Informatieplan JenV 2021, afgekort I-Plan 2021, moet bijdragen aan een solide gemeenschappelijke informatievoorziening voor JenV, zodat we samen kunnen werken aan een veilige en rechtvaardige samenleving. De taakorganisaties als ook de ketens binnen JenV hebben elk hun eigen informatiestrategie of plan. De bedoeling van het gemeenschappelijke informatieplan is dat activiteiten worden ondernomen die vanuit het collectief de individuele organisatie of keten verder helpt.

De programma's en projecten die voortkomen uit het I-Plan 2021 dragen bij aan het realiseren van de doelen van de I-Strategie, zodat ons ministerie:

- Haar informatiepositie op orde heeft en houdt;
- Daardoor toegankelijke, veilige en betrouwbare dienstverlening biedt aan onze ketenpartners, burgers en bedrijven;
- Open en transparant is over haar handelen;
- Optimaal samenwerkt met organisaties binnen en buiten het ministerie;
- Haar 'pappenheimers' kent en niet naar de bekende weg vraagt: wij weten wie onze klanten zijn en welke dienstverlening we hen kunnen bieden;
- Tijdig en adequaat inspeelt op maatschappelijke ontwikkelingen.

In de genoemde kamerbrief voegt de Minister daaraan toe dat hij met prioriteit wil werken aan:

- Een gezamenlijke informatieplanning;
- Het borgen van continuïteit van de informatievoorziening;
- Het veiligstellen van innovatie;
- Zorgen voor cybersecurity en tegengaan cybercrime;

¹ <https://www.tweedekamer.nl/downloads/document?id=a645eae1-6ec7-484e-92de-40f09f90fad0&title=Ontwikkeling%20van%20de%20informatievoorziening%20bij%20Veiligheid%20en%20Justitie.pdf>

- Aanpak personele tekorten;
- Consequenties wet- en regelgeving op IV tijdig in kaart brengen.

1.3 Ambitie

In opdracht van de CIO JenV wordt door DI&I in afstemming met de CIO-raad gewerkt aan de staat van IV. De staat van IV beoogt op hoofdlijnen inzicht te geven hoe JenV ervoor staat op het gebied van de informatievoorziening.

De CIO-Raad van november 2020 heeft ermee ingestemd dat in 2021 de Staat van IV als rapportage zal worden gebruikt voor de sturing op de strategische doelen langs de lijn van de bestuurlijke driehoeken als voor de kennisdeling met betrekking tot best practices in de CIO-Raad.

1.4 Aanpak

In dit plan leggen we een koppeling tussen doelstelling op elk van de doelen van Informatiestrategie JenV en de beleidsprioriteiten IV enerzijds en de projecten, programma's of en reguliere activiteiten die een bijdrage leveren aan het realiseren van die doelstellingen.

De vraag wat de bijdrage is van een project, programma of activiteit aan de doelen van de Informatiestrategie en de beleidsdoelstellingen vraagt nog nadere uitwerking.

Waar de I-Strategie richting geeft en doelstellingen definieert, concentreert dit Informatieplan zich op programma's, projecten en activiteiten om die doelstellingen te realiseren.

Het I-Plan is het resultaat van de gezamenlijke informatieplanning. In het plan geven we aan welke gezamenlijke, JenV-brede programma's en projecten prioriteit hebben voor de verdere ontwikkeling van de informatievoorziening. Het accent ligt daarbij op vernieuwing, doorontwikkeling van bestaande dienstverlening kent in de regel haar eigen financiering en besturing.

Naast het I-Plan hebben organisaties en ketens hun eigen informatieplanning voor de ontwikkeling van keten- of organisatie-specifieke informatievoorziening.

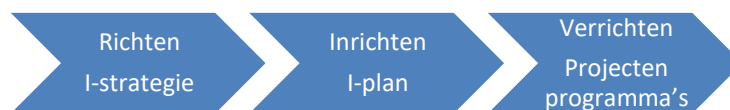
Het I-Plan past in een cyclus waarbij de strategie en het plan richting geven, de projecten en programma's uitvoeren, via de staat van IV de baten in beeld komen en de CIO-raad en haar voorportalen sturen.

1.5

Context

De kern van de I-Strategie en het I-plan JenV is dat ze zicht richten op datgene wat we gemeenschappelijk voor JenV op het terrein van I willen bereiken. Daarbij zien we de volgende driedeling: de I-Strategie geeft richting aan de ontwikkeling van de informatievoorziening. Het I-Plan bevat het portfolio, de inrichting. De projecten en programma's en reguliere activiteiten zorgen tot slot voor de uitvoering van de realisatie.

Een tweede belangrijk indeling is hoe het I-Plan zich verhoudt tot de ontwikkelnota en de exploitatienota gemeenschappelijke digitale diensten.

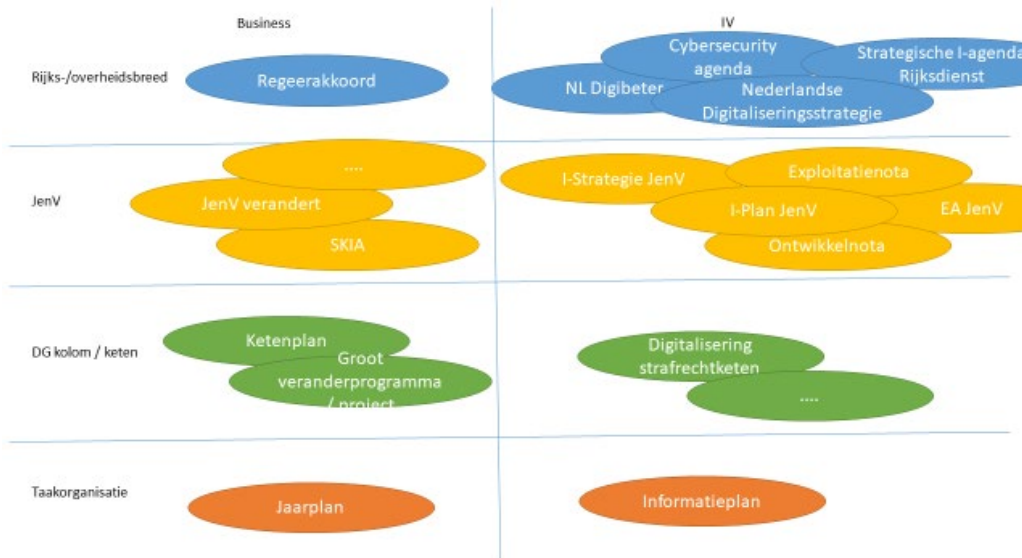
I-Plan: innovatie en initiatie

Ontwikkelnota: vernieuwing bestaande gemeenschappelijke digitale diensten (GDD)

Exploitatieplan: going concern GDD

De exploitatienota zorgt voor een verantwoorde, veilige borging van de continuïteit van de gemeenschappelijke digitale diensten. De Ontwikkelnota biedt ruimte aan doorontwikkeling van de gemeenschappelijke digitale diensten. Het I-Plan tot slot geeft ruimte om nieuwe ontwikkelingen op de kaart te zetten. Dat kan zijn met het oog op een gewenste verandering, zoals in de afgelopen jaren het voldoen aan de AVG, of aan het realiseren of initiëren van nieuwe diensten, zoals in het verleden de realisatie van de Basisregister Communicatie Service.

Wat komende jaren uitwerking vraagt is hoe I-Strategie en I-Plan zich verhouden tot de overige ontwikkelingen. Onderstaande plaat is een rudimentaire schets van het speelveld met een onderscheid tussen business en IV en biedt overzicht. Tegelijkertijd is de plaat incompleet en bevat het bijvoorbeeld nog geen antwoord op de vraag wat de verhouding is tussen bijvoorbeeld het I-Plan JenV en het informatieplan van een taakorganisatie. In de actielijn planvorming en samenhang wordt dit nader uitgewerkt.

1.6 Verantwoording

Het Informatieplan 2021 is tot stand gekomen op basis van resultaten en inzichten vanuit het Informatieplan 2020. De aangebrachte focus in 2018 in een beperkt aantal programma's zetten we door. De vanuit de I-Strategie ingezette richting wordt onverminderd aangehouden.

Uit de behandeling van het plan zijn ook verbeterpunten voor het Informatieplan 2022 geconstateerd. De belangrijkste zijn:

- Gebruik de analyse uit hoofdstuk 2 als input voor de te ontwikkelen I-Strategie
- Maak nadrukkelijker een koppeling tussen maatschappelijke doelen en doelen uit het I-Plan.
- Probeer het plan nog een slag concreter te maken dan bij doen vermelden dat er een plan gemaakt wordt.
- Besteed nadrukkelijk aandacht aan integraliteit van producten, dus IV-opgave EN aandacht voor wetgeving EN aandacht voor ethiek etc.
- Maak het plan gezamenlijk en niet alleen een uitvoeringsagenda van de directie I&I.

2 Analyse van de omgeving

In dit hoofdstuk volgt een analyse van de omgeving. Hierin kijken we zowel naar de externe omgeving, de omgeving binnen JenV als naar de opbrengst van het I-Plan. Doel hierbij is het verkrijgen van een beeld van de belangrijkste ontwikkelingen.

2.1 Extern

2.1.1 *Nederlandse Digitaliseringsstrategie*

In juni 2019 is de tweede editie van de Nederlandse Digitaliseringsstrategie verschenen. De speerpunten van deze strategie zijn:

- Artificiële intelligentie
- Data benutten voor maatschappelijke opgaven en economische groei
- Digitale inclusie en vaardigheden
- Digitale overheid
- Connectiviteit
- Digitale weerbaarheid

Rond artificiële intelligentie is in het najaar een strategisch actieplan naar de kamer gestuurd. JenV is betrokken geweest bij de totstandkoming van het plan en heeft met name op onderwerpen als veiligheid, privacy en rechtsbescherming een bijdrage geleverd. Voor wat betreft het I-Plan kent dit thema in het bijzonder raakvlakken met data/data gedreven werken.

Het thema digitale overheid wordt nader ingevuld door NL Digibeter.

2.1.2 *NL Digibeter*

NL Digibeter, de agenda digitale overheid, is in het eerste half jaar van 2020 geactualiseerd. NL Digibeter kent 5 actielijnen:

- We investeren in innovatie
- Beschermen van grondrechten en publieke waarden
- Toegankelijk, begrijpelijk en voor iedereen
- Onze dienstverlening maken we persoonlijker
- Klaar voor de toekomst

De bijdrage van JenV op de agenda is met name aan de actielijn Beschermen van grondrechten en publieke waarden. Denk hierbij aan verantwoordelijkheden die JenV heeft rond privacy, wetgeving en de juridische aspecten van besluitvorming. Onder deze actielijn valt ook de Data Agenda Overheid. Dit platform gebruiken we om ervaringen binnen JenV te delen met andere departementen en vice versa.

2.1.3 *Strategische i-Agenda Rijk*

De strategische I-agenda Rijksdienst is begin 2020 geactualiseerd.

De vier speerpunten in de agenda zijn:

- Informatie en data
- ICT
- Kennis en kunde
- Governance op I

Informatie en data wordt op de eerste plaats aangevlogen vanuit het op orde krijgen van de informatiehuishouding. Waar van toepassing sluit JenV daar via het programma Stukken Beter of vanuit de lijn op aan. Daarnaast zijn hier thema's als privacy en informatiebeveiliging ondergebracht.

Onder kennis en kunde vallen initiatieven als RADIO, de rijksacademie digitale overheid, en het HR ICT programma, dat binnen JenV voornamelijk via het CTO-overleg en DP&O verder wordt gebracht.

Governance op I gaat in het bijzonder over het versterken van de rol van de departementale CIO.

BZK werkt aan een Informatiestrategie Rijk ter vervanging van deze agenda. De resultaten daarvan worden in de loop van 2021 verwacht. Thema's als data en i-vakmanschap zullen hierin terugkeren.

2.2 Ontwikkelingen binnen JenV

Voor de ontwikkeling binnen JenV maken we gebruik van de hoofdlijnennota's die de onderdelen in de zomerperiode hebben opgeleverd. Uit de hoofdlijnennota's heeft de Centrale Eenheid Strategie de volgende dwarsdoorsnede afgeleid:

- Algemene reflectie
 - COVID-19 leidt tot onzekerheid en noopt tot verdere flexibilisering
 - Incidenten worden ingrijpender en de gevolgen groter en onverwachter
 - Verdere digitalisering brengt meer kwetsbaarheid met zich mee
 - Vorming nieuw kabinet in 2021
 - Personeel
 - Governance
 - Ketensamenwerking
 - Spanning tussen beschikbaar budget en de taakuitoefening, zoals ook uitgewerkt in het rapport in Werk aan Uitvoering
- Ontwikkelingen op JenV beleidsterreinen
 - Impact van COVID-19 op verschillende beleidsterreinen en het eigen werk
 - Ondernijning
 - Cybercrime en horizontale fraude
 - Samenwerking: internationaal, lokaal en over domeinen heen.
 - Relatie met burgers
 - Diversiteit en inclusie
 - Aandacht voor maatwerk
- Verbetering of op peil houden van de taakuitoefening
- Digitalisering
- Een betere relatie met het lokaal bestuur, o.a. bij de aanpak van georganiseerde en ondernijnde criminaliteit, tegengaan radicalisering.
- Betere bescherming kwetsbaren in de samenleving, waaronder rechtsbijstand en rekening houden met groeiende sociale ongelijkheid
- Inzetten op preventie
- Doeltreffender internationale samenwerking (migratiebeleid), meer eenheid in Europa in een veranderende wereld.

Nota bene: we constateren dat naast deze dwarsdoorsnede ook andere ontwikkelingen spelen binnen JenV met een grote i-component. Denk hierbij aan programma's als Grenzen en Veiligheid, vernieuwing van het wetboek van strafvordering, modernisering rechtsbijstand, flexibilisering asielketen, digitalisering Strafrechtketen. Voor elk van deze trajecten geldt dat zij zelf een opgave hebben, ook op i-gebied, en tegelijkertijd afhankelijk zijn van of van invloed op de gezamenlijke ontwikkeling van de informatievoorziening binnen JenV. De vraag hoe dit soort trajecten zich met betrekking tot de informatievoorziening tot elkaar en tot de gezamenlijke I-Strategie en het gezamenlijk I-Plan verhouden verdient nadere uitwerking. De lijn "planvorming en samenhang beoogt hier een bijdrage aan te leveren.

Uit de risicodialoog van de BR komt datakwaliteit in de ruimste zin naar voren.

2.3 De informatiestrategie en het informatieplan

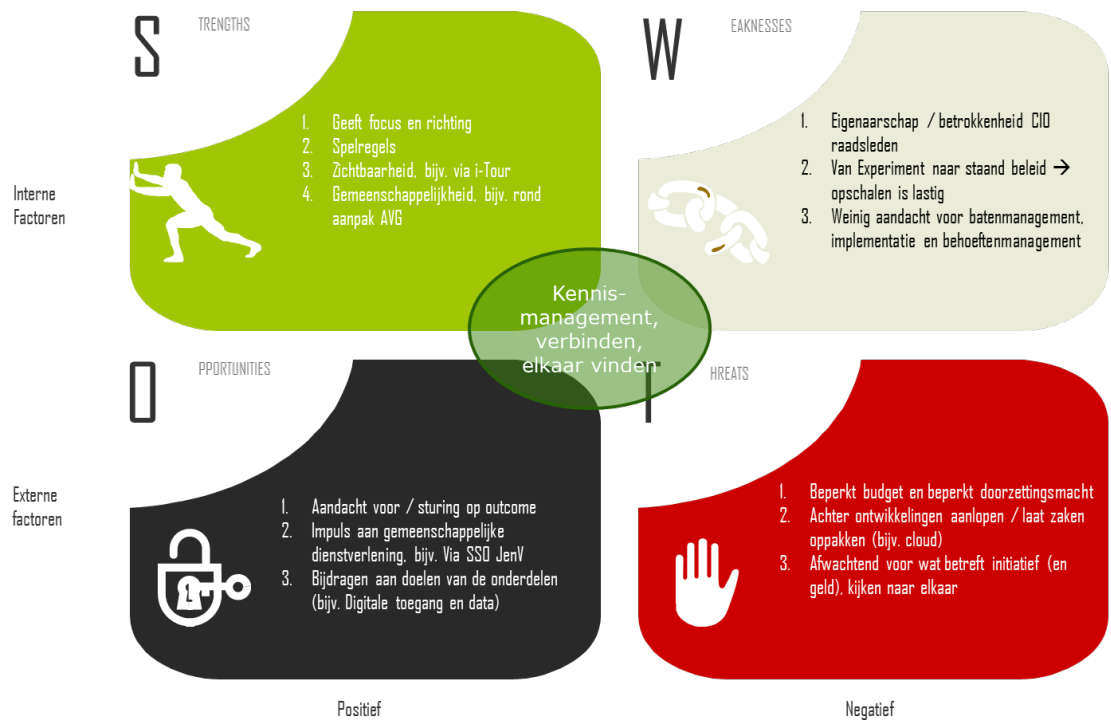
De huidige I-Strategie kent een looptijd van 2017 tot en met 2021. Dat betekent dat de strategie over de helft van de looptijd is. Sinds de lancering van de I-Strategie werken we met een jaarlijks I-Plan. Met de CIO-raad is een proces gestart om de huidige I-Strategie te vernieuwen. Dit traject wordt ondergebracht onder het thema Planvorming en samenhang.

Naar verwachting zal de nieuwe I-strategie in de loop van 2021 verschijnen. Dat is, naast de reguliere P&C-cyclus, ook een logisch moment om het informatieplan te herijken.

2.4

SWOT

Met de VSIP is in 2019 een SWOT-analyse gemaakt van het huidige I-Plan en planningsproces.

Naast de SWOT nemen we een behoefte waar om terug te gaan naar een model waarbij een meerjarig informatieplan wordt ontwikkeld dat jaarlijks wordt bijgesteld. Die gedacht heeft in dit plan nog niet zijn beslag gekregen.

2.5

Synthese

Uit de voorgaande paragrafen kunnen we een aantal lijnen halen voor de verder vorming van het plan, als ook voor de uitvoering ervan. De belangrijkste zijn:

1. In het informatieplan wordt een voorzichtig begin gemaakt van een koppeling tussen maatschappelijke opgaven en de doelstellingen en activiteiten. Wij voorzien dat het traject rond de I-Strategie nadere invulling moet geven aan dit vraagstuk. Dit geldt ook voor het aanbrengen van samenhang tussen het gemeenschappelijke en de opgaven van onderdelen, ketens en grote programma's.
2. In de projecten, programma's en activiteiten besteden we consequent aandacht aan de vraag hoe de resultaten terug te brengen naar de staande organisatie.

3. Batenmanagement is een onontgonnen terrein. In de Staat van IV zijn vingeroefeningen gedaan om doelen uit te drukken in KPI's. De behoefte om de bijdrage van een project, programma of activiteit aan de doelen inzichtelijk te maken wordt wel onderkend, maar komt nog maar beperkt uit de verf.
4. De hoeveelheid onderwerpen waar het informatieplan een bijdrage aan zou kunnen leveren is onverminderd groot. Er bestaat een kans op versnippering. Het vraagt in de besturing het aanbrengen van focus.
5. Kennisdeling en borging verdient meer aandacht. Goede voorbeelden bij onderdelen verdienen het navolging te krijgen bij andere onderdelen. Dit begint bij kennis delen over die voorbeelden.
6. Binnen de projecten, programma's en activiteiten dient voldoende aandacht te worden besteed aan de zacht kant van IV: welke verandering wordt beoogd en hoe gaan we die realiseren.
7. De begeleiding van CIO's, de CIO Raad en haar voorportalen is onontbeerlijk voor het realiseren van de beoogde doelstellingen. Het is dan ook belangrijk dat op de eerste plaats de CIO's van JenV het voortouw nemen mee het realiseren van de doelstellingen uit het plan. Een nader invulling over rol- en taakverdeling volgt na vaststelling van het plan. Ook een nadrukkelijke koppeling met de P&C-cyclus is van belang.

3 Thema's 2021

De thema's voor het i-plan zijn ontleend aan de staat van IV en net als vorig jaar:

1. Planvorming en samenhang
2. Continuïteit van de informatievoorziening
3. Veiligstellen van innovatie
4. Informatiebeveiliging en Weerbaar JenV
5. Voortgang op digitaal werken binnen JenV
6. Open en transparant JenV
7. IV Personeel
8. Data/ data gedreven werken

Voor elk van de thema's zetten we kort uiteen wat de doelstellingen en activiteiten zijn voor komend jaar. De verbinding tussen de dwarsdoorsnijdende thema's JenV valt terug te zien in onderwerpen als data gedreven werken en gegevensuitwisseling. Voor thema's die gezien kunnen worden als vallend onder de primaire processen van JenV is deze link soms zichtbaar, zoals de relatie tussen burgers met schulden en data gedreven werken en soms nader uit te werken, zoals bij ondermijning, en slachtoffers. Deze verbanden zouden we in het licht van de evaluatie en opvolging van deze I-Strategie nader uit willen werken. Verder geldt voor elk van de activiteiten dat in de uitvoering aandacht zal worden besteed aan de effecten van de voorstellen voor de informatiebeveiliging, de privacybescherming enz.

3.1 Planvorming en samenhang

Het is van belang dat de onderdelen van JenV de planvorming goed op orde hebben. Het vormt de basis van de uitvoering, geeft samenhang, zorgt voor een solide financiële basis en geeft de ambities aan van de komende jaren.

Doel	Doen
I-strategie die richting geeft aan de gemeenschappelijke, ketenbrede en individuele informatievoorziening waarbij de strategie aansluit bij de opgaven van het ministerie	Vernieuwen I-Strategie. Het plan is het eerste half jaar de I-Strategie af te ronden om op basis hiervan vervolgens te werken aan een informatieplan met meerjarig perspectief. Waar nodig zal het I-plan 2021 geactualiseerd worden zodra de I-Strategie gereed is. Ambitie is om dit traject ook opvolging te geven in de jaarplanaanschrijving 2022.
Goed werkend CIO stelsel met heldere taken en verantwoordelijkheden	Opvolgen evaluatie CIO-stelsel JenV en het besluit CIO stelsel Rijk. De evaluatie vindt plaats in 2020 en zal rond het einde jaar worden afgerond. Opvolging van de adviezen zal plaatsvinden in 2021.
Aansluiten beleid bij IV. Het streven is vanuit I een natuurlijke gesprekspartner te worden van beleid	We verkennen de effecten van digitalisering op het taakgebied van JenV beleidskolom-overstijgend met een horizon van 2030. I Beleid by Design door te investeren in uitvoeringstoetsen. Elk wetsvoorstel wordt voorzien van een analyse van de impact van een voorstel op de

	informatievoorziening. De ambitie is betrokkenheid zo vroeg mogelijk in het beleidsproces. Vormen om dit te doen zijn een quickscan aan het begin en/of een I-uitvoeringstoets verderop in het proces.
Kader meerjarig Informatiebeleidsplan	Ontwikkeling en implementatie van richtlijnen voor het opstellen van een meerjarig Informatiebeleidsplan met als doel de kwaliteit hiervan de waarborgen.
Inbedding strategische sturing op IV in de P&C cyclus	De strategische IV-doelen worden ter vaststelling aangeboden aan de BR en opgenomen in de jaarplanaanschrijving. De geüpdate Baseline IV , het overzicht van de Iv-kaders wordt aangeboden aan de BR. De Staat van IV wordt het instrument om te sturen op de strategische IV-doelen in zowel de bestuurlijke driehoeken (voortgang) als de CIO-Raad (kennisdeling).

Toelichting i-Beleid by design:

Nieuwe wet- en regelgeving heeft grote invloed op de informatievoorziening van JenV. Het aanpassen of vernieuwen van wetgeving is een complex proces waarbij de gevolgen voor de informatievoorziening verstrekkend kunnen zijn met een lange doorlooptijd voor implementatie. Onze ambitie is dat we partner zijn van beleid en wetgeving en actief onze expertise inzetten. We moet hier gelezen worden als een coproductie van de CIO's van de taakorganisaties en staf samen met de directie I&I.

1. We zorgen ervoor dat tijdig ketenbrede beleids- en uitvoeringstoetsen worden uitgevoerd opdat in een zo vroeg mogelijk stadium de gevolgen voor de informatievoorziening kunnen worden beoordeeld en maatregelen kunnen worden getroffen. De resultaten van deze uitvoeringstoetsen zullen we doen toekomen aan de Kamer zodat de consequenties van wetgeving voor de implementatie in systemen meegewogen kunnen worden bij de behandeling van wetsvoorstellen. Vanuit het I-Plan ondersteunen de onderdelen met beoordeling en duiding van voorgenomen wetgeving.
2. We streven naar participatie vanuit de i-kolom bij de ontwikkeling van beleid en wetgeving.
3. We ontwikkelen Business development door op te treden als creatief sparringpartner van beleidsdirecties en hen te helpen bij IV-gerelateerde oplossingen voor maatschappelijke opgaven.

3.2 Continuïteit van de informatievoorziening

Binnen de continuïteit van de informatievoorziening hoort een gezonde spanning te zitten tussen beheer en vernieuwing. Maar niet alleen de 'techniek' heeft hier invloed op. Ook de personele component speelt een belangrijke rol.

Doel	Doen
Toekomstbestendige architectuur	Doelarchitectuur Cloud uitbreiden met SAAS Doelarchitectuur Toegang doorontwikkelen Doelarchitectuur Data , inclusief ontwikkeling van een visie op de toepassing van API's
Cloud gaan toepassen	Zie toelichting Cloudaanpak
JenV wil voldoen aan de eisen uit de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO), wil niveau 4 halen op het NBA volwassenheidsmodel en wil voldoen aan de AVG. Om dit te bereiken en het vereiste niveau vast te houden is een solide inrichting van Plan-Do-Check-Act (PDCA) processen noodzakelijk.	Governance Risk & Compliance (GRC tooling) vormt hiervoor een goede basis doordat in de tooling voor alle normen waaraan voldaan moet worden, vastgelegd kan worden op welke manier processen, organisatie en technologie daarvoor zijn ingericht. Daarnaast ondersteunt de tooling met workflow en planningsmogelijkheden de continue evaluatie van de effectiviteit van de maatregelen.

Toelichting Cloud:

JenV wil in opvolging van het regeerakkoord 'Vertrouwen in de toekomst' van kabinet-Rutte III de economische en maatschappelijke kansen van digitalisering benutten. Hiervoor moet een volgende stap worden gezet in de professionalisering van ontwikkeling en beheer van informatievoorziening en ICT. Cloud computing maakt hier onderdeel van uit, maar het overheidsbeleid ten aanzien van de public cloud is sterk aan verandering onderhevig. Waar het kabinet in 2011 expliciet voor een gesloten Rijkscloud in eigen beheer heeft gekozen, kan door een toename van het volwassenheidsniveau van de markt de potentie van de public cloud met de nodige waarborgen worden verkend. Hiermee kan public cloud een aanvulling zijn de eigen Overheids Data Centers. Ook binnen de EU is er veel aandacht voor de potentie van public cloud, bijvoorbeeld blijkend uit een cloudstrategie die van de Europese Commissie. Daarbij is er binnen Europa zeker ook aandacht voor de risico's die gepaard kunnen gaan met gebruik van diensten van de grote (US) techbedrijven. Zo is er veel relevante wetgeving in de EU ontwikkeld en/of in evaluatie, zijn er binnen lidstaten en tussen samenwerkende lidstaten initiatieven zoals Gaia-X en worden lokaal handhavingsmechanismen ingezet. Ook deze laatstgenoemde ontwikkelingen zien we nu sterk toenemen.

DI&I heeft het thema cloud opgepakt vanuit de notie van de hierboven geschetste context en brengt hierbij richting, prioritering en samenhang aan tussen alle activiteiten die hieraan zijn gerelateerd.

Er lopen inmiddels een aantal initiatieven waarmee we verschillende organisaties binnen JenV faciliteren bij het gebruik gaan maken van public cloud. De ambitie is om de huidige activiteiten en experimenten op basis van het in 2020 gerealiseerde Trusted Cloud concept door te zetten. Deze zijn nu nog voornamelijk gebaseerd op Microsoftproducten, maar zullen worden uitgebreid naar andere cloud leveranciers. Vanuit het Rijksbrede perspectief willen we vanuit categoriemanagement met het

creëren van een gelijk speelveld voor grote cloud-aanbieders een multi-vendor-strategie mogelijk maken. Dit verkleint de afhankelijkheid van één partij met de daarbij behorende risico's en vergroot de concurrentiedruk met bijbehorende voordelen. Het streven is daarom om met andere cloud-leveranciers dezelfde contractuele privacy-waarborgen als gerealiseerd met Microsoft, te contracteren. Hiermee ligt voor afnemers zoals JenV de weg open om vervolgens tot gefundeerde keuzes te komen op basis van hun eigen behoeftes.

Om als organisatie op een professionele wijze gebruik te kunnen maken van Public Cloud diensten, dient de organisatie er 'klaar' voor te zijn. Er zullen vooraf een aantal 'cloud condities' moeten worden ingevuld. We gaan door met het opdoen van kennis en ervaring door te experimenteren en starten daarbij ook met het beproeven van Google clouddiensten. Daarbij blijft er ook aandacht voor onder meer het verkrijgen en behouden van de juiste expertise (door experimenteren en het JenV cloud competence netwerk), het beheersen van de kosten, het maken van aanvullende afspraken met leveranciers, etc.

Deze aspecten zullen voor JenV verder worden uitgewerkt in een plan van aanpak voor 2021. Op hoofdlijnen zijn de activiteiten in het plan van aanpak:

- Het maken van afspraken met nieuwe cloudleveranciers, in het bijzonder Google en Amazon, Het verbeteren van het Trusted Cloud concept op basis van de resultaten van de experimenten,
- Het uitbreiden van het Trusted Cloud experiment met Google diensten,
- Na goedkeuring van de cloudstrategie zal het dienstverleningsmodel rondom de Trusted Cloud worden ingericht.

3.3

Veiligstellen van innovatie

De technologische ontwikkelingen in de maatschappij gaan snel en zullen in toenemende mate een beroep doen op de creativiteit binnen het ministerie.

Doel	Doen
Voortzetting toezeggingen rond deelname blockchain	We zetten de coördinatie op experimenten met Blockchain tot en met 2021 voort. We leveren een (financiële) bijdrage aan de Dutch Blockchain coalition en coördineren/stimuleren kennisdeling binnen JenV
Stimuleren experimenten met toepassing wearables binnen JenV	Bijdrage aan Wearables in practise.
Toepassing 5G binnen JenV verkennen	Organiseren werkgroep 5G die verkent waar 5G toegevoegde waarde biedt aan de onderdelen.
Bevorderen netwerkvorming rond innovatie	We zetten de samenwerking met de strategie-unit en het innovatieteam voort, zoals onze inzet rond privacy enhancing technology ten behoeve van onvindbare veroordeelden.

Toelichting:

Innovatie en onderzoek richt zich op vernieuwing. Het gaat over hoe we met de technologie van vandaag en morgen kunnen bijdragen aan maatschappelijke effect. Met innovatie en onderzoek brengen we gericht versnelling aan op de bovenstaande programma's door het creëren van een leer- en experimenteromgeving die kortcyclisch en als een katalysator werkt. Daarnaast is aandacht voor het borgen van succesvolle initiatieven in de staande organisaties.

Blockchain en wearables zijn in dit plan opgenomen omdat het reeds lopende initiatieven zijn. Het verdient aandacht in de CIO Raad of en zo ja aan welke innovaties zij in 2021 en verder aandacht wil blijven besteden

3.4 Informatiebeveiliging en Weerbaar JenV

Het belang van informatiebeveiliging en het bestrijden van cybercriminaliteit neemt een prominente plaats in op de agenda van het ministerie.

Doel	Doen
<p>JenV is een interessant doelwit voor geavanceerde digitale dreigingen van zowel criminele organisaties als overheden van andere landen ('statelijke actoren'), zoals onder andere blijkt uit rapporten van NCSC en AIVD. Om digitale dreigingen tegen te gaan treft JenV een breed scala aan beveiligingsmaatregelen. Daarin ontbreekt nog het structureel toetsen van de weerbaarheid van JenV tegen geavanceerde aanvallen, met realistische testscenario's gericht op specifieke informatiedoelen.</p>	<p>Gezien de reële dreiging zal DI&I een programma opzetten om red teaming tests proactief uit te voeren om de weerbaarheid van de organisatie tegen geavanceerde aanvallen te testen. Deze nieuwe aanvulling op de beveiligingsmaatregelen van JenV biedt inzicht in de weerbaarheid tegen geavanceerde aanvallen, brengt eventuele kwetsbaarheden in beeld en versterkt de capaciteiten van de beveiligingsorganisatie (leereffect). Dit traject is gericht op het inrichten van centrale coördinatie binnen DI&I uitvoeren van de red teaming tests, het ontwikkelen van aanvalsscenario's, rapportages van bevindingen en het verzorgen van zogenaamde <i>purple team</i> workshops om de ervaringen van het <i>red team</i> over te brengen op de beveiligingsorganisaties (het <i>blue team</i>).</p>
<p>Één van de belangrijkste oorzaken van beveiligingsincidenten en datalekken bij organisaties in het algemeen, is het misbruiken van kwetsbaarheden in verouderde of foutief geconfigureerde software. Met Vulnerability Management krijgt MinJenV periodiek inzicht in de actuele stand van</p>	<p>Vulnerability Management is het proces voor het opsporen van kwetsbaarheden in IT assets, de evaluatie van de risico's en het nemen van actie. Vulnerability scanners worden gebruikt om de kwetsbaarheden op te sporen. In dit project wordt tooling geselecteerd en worden ondergebracht bij de beheerpartij die ook het SIEM beheert, Het gebruik van de tooling zal bij het SOC JenV als gemeenschappelijke dienst belegd worden, zij doen daarmee dus ook het functionele beheer.</p>

kwetsbaarheden in de IT-omgeving. Door deze kwetsbaarheden vervolgens te verhelpen ontstaat een betrouwbare informatievoorziening.	
Passend bij de IB strategie / visie van JenV concentreert JenV zich op het verbeteren van de capaciteiten voor het detecteren van en reageren op dreigingen en incidenten. Dit heeft een toegenomen behoefte aan gebruik van van loggingdata binnen de Security Monitoring tooling tot gevolg.	Opzetten van een dedicated logging platform voor langdurige opslag van logging, zodat deze logging niet bewaard hoeft te blijven binnen de SIEM tooling. Door een slimme selectie te doen van de data die direct relevant is voor de Security Monitoring voordat deze voor verwerking gaat naar de SIEM tooling, wordt het dataverbruik (en dus de licentiekosten) aanzienlijk verminderd. De logging moet echter wel beschikbaar zijn voor forensisch onderzoek en threat hunting, dus moet deze wel ergens duurzaam opgeslagen worden. Daarvoor kan een logging platform ingezet worden.

De doelstelling op deze thema's zijn verwoord in het plan van aanpak 'Verbetering centrale sturing en beheersing informatiebeveiliging JenV' en het programma Weerbaar JenV. Deze trajecten maken geen onderdeel uit van het I-Plan.

3.5 Voortgang op digitaal werken binnen JenV

Door informatie centraal te zetten investeren we in uitwisselbaarheid en bevorderen we openheid en transparantie. Hiermee dient digitaal werken de maatschappelijke opgaven van JenV.

Doel	Doen
Mogelijk maken en bevorderen van veilig mailen tussen organisaties naar voorbeeld WvGGZ	Afronden Proof of concept met Veilig mailen

3.6 Open en transparant JenV

De democratie verplicht de overheid tot transparantie over haar handelen. Onze maatschappij heeft in toenemende mate de wens om aan eigen toetsing te doen, en heeft daar gedetailleerde informatie voor nodig.

Doel	Doen
Een betere informatiehuishouding	We ontwikkelen een visie op de Informatiehuishouding van JenV.

De afgelopen jaren heeft JenV met trajecten rond open data, impact analyse op de Wet open overheid als ook met de inspanningen op de informatiehuishouding met de programma's Stukken beter en Samen digitaal een bijdrage geleverd aan een betere informatiepositie voor medewerkers en betere omgang met de archieven

waarvoor JenV verantwoordelijk is. Tegelijkertijd constateren we in de volle breedte dat op dit onderwerp nog veel werk te verzetten valt, zonder nu exact te weten welke taken de meeste prioriteit hebben. Voorstel is om met hulp van de CIO raad en de naar voorportaal van de CIO raad door te ontwikkelen expertgroep informatiehuishouding te komen tot een visie en/of roadmap voor de informatiehuishouding. Dit vraagstuk zal naar verwachting onder meer raakvlakken hebben met data gedreven werken en privacybescherming. Uit een dergelijk stuk zal moeten blijken welke vervolgstappen nodig zijn.

3.7 IV Personeel

De JenV-organisatie heeft te maken met personele tekorten of moeilijk vervulbare functies op het gebied van IV. De verwachting is dat deze tekorten de komende periode zullen toenemen.

Doel	Doen
Kennis ontwikkelen, borgen en delen	We bevorderen kennisdeling tussen collega's door het bieden van opleiding voor en door collega's. Denk aan een introductie data gedreven werken, hoe werkt het CIO-stelsel of hoe richten we projectbeheersing met behulp van CIO-oordeel en BIT-toets in. We investeren tevens in de kennis van digitalisering voor juristen.

Buiten het I-Plan loopt via de directie DP&O in samenspraak met het CTO-overleg de uitvoering van het JenV actieplan HR-ICT met als doel, te borgen dat er de komende tijd voldoende gekwalificeerd ICT/IV-deskundigen in dienst zijn bij de verschillende JenV onderdelen.

3.8 Data/ data gedreven werken

JenV wil een data gedreven ministerie worden

Doel	Doen
Data gedreven werken	Programma data gedreven werken. Zie toelichting hieronder.
Data fundament op orde	POC met data virtualisatie Opzetten van een API repository en gateway
Referentiegegevens op orde	Afronden project vernieuwing referentiegegevens. De afronding van dit project is vertraagd en nu voorzien in het eerste half jaar van 2021.

Toelichting data gedreven werken:

JenV ziet data gedreven werken als een belangrijke ontwikkeling waar alle onderdelen mee bezig zijn.

Het doel is data op een effectieve en rechtmatige in te zetten in beleids-, uitvoerings- en bedrijfsvoeringsprocessen, waardoor JenV haar wettelijke taken

doeltreffend, doelmatig en rechtmatig kan uitvoeren, sneller en met meer oog voor detail.

Waarbij:

- Time to market (tijd tussen verkrijgen van data en effectieve inzet) zo kort mogelijk is.
- De (eindgebruiker) daadwerkelijk het resultaat kan gebruiken en begrijpen.
- In sommige gevallen sprake is van machine to machine communicatie.
- Mens, medewerker, manager gegevens op maat krijgt en kan adequaat handelen.
- Processen effectiever, efficiënter en waarschijnlijk totaal anders kunnen verlopen.
- Gegevens en de rechten en vrijheden van betrokkenen adequaat worden beschermd.

We ondersteunen deze ontwikkeling door:

- Bundeling van ervaringen;
- Kruisbestuiving;
- Het bieden van centrale faciliteiten, kaders en richtlijnen.

Het datalab van JenV is in 2020 opgericht en zal in 2021 verder gaan met het uitvoeren van experimenten met data-analyses. Inmiddels wordt samengewerkt met onder meer de migratieketen, Bureau Financieel Toezicht, DP&O en Justid. Trajecten met bijvoorbeeld de Rechtspraak en OM zijn in voorbereiding. In 2021 is het de bedoeling ook te evalueren wat de effecten zijn van reeds uitgevoerde experimenten.

Onderdeel van data gedreven werken is het leveren van een 'cloud based' infrastructuur voor data-analyse en business intelligence met tooling als R en Power BI. Deze tooling wordt door het lab maar ook door andere organisaties gebruikt.

Belangrijke randvoorwaarden voor het uitvoeren van experimenten zijn waarborgen op het terrein van juridica, privacy, informatiebeveiliging en ethiek. Ingezette trajecten als het opstellen van een gedragscode voor data-analisten en beginselen voor behoorlijk datagebruik zullen worden vervolmaakt. Hiervoor is inmiddels ook interdepartementale belangstelling. Inzet is om er in 2021 een overheidsbreed kader te maken.

Het uitbouwen van de 'community' is in 2021 speerpunt. Ingezet wordt op het delen van kennis en ervaring tussen de onderdelen en het aanbieden van opleidingen. Een goed voorbeeld daarvan is de bundeling van kennis en ervaring met Power BI over de gehele JenV organisatie. Delen van kennis en ervaring kan gericht zijn op dataspecialisten, maar ook voor het omgaan met data en data-analyse door beleidsmedewerkers. Gedurende het hele jaar zullen Webinars, datacafés en opleidingen worden georganiseerd en zal geïnvesteerd worden in het opleiden van collega's.

In de zomer van 2020 is een Chief Data Officer (CDO) aangesteld. In het najaar van 2020 zullen eerste volwassenheidsmetingen worden gedaan bij de onderdelen van JenV. Aan de hand van die ervaring wordt een plan van aanpak voor het vervolg opgesteld, uit te voeren in 2021 en verder. Uit de inventarisatie zullen knelpunten blijken rond datakwaliteit en datadelen binnen JenV. 2021 Zal in het teken staan van de uitvoering van dit plan. Naar verwachting komt verder het helpen van onderdelen bij het bepalen van hun datavolwassenheid terug in dit plan. Verder zal een JenV-datastrategie worden afgerond.

Samen met de programmadirectie AI wordt een directeurenoverleg ingericht over data en AI. Deze board zal de CDO helpen om het bestuurlijk draagvlak te borgen voor data gedreven werken.

In 2021 zullen we tot slot een start maken met het verduurzamen van data gedreven werken. In de huidige opzet is het onderwerp nog erg afhankelijk van externen en trainees. Doel is om te bezien hoe dit door vast personeel binnen JenV vormgegeven kan worden.

We werken dit verder uit in de overkoepelende datagovernance en 5 pijlers:

- Datagovernance. Inrichten van besluitvorming en afstemming inzake Data en de data-organisatie; formulering, totstandkoming en realisatie datastrategie en leidende principes; ontwikkelen van generieke kaders t.b.v. te ontwikkelen datamodellen, woordenboeken etc. en datafundamenten
- Datalab. Expertise verbinden, experimenteren met AI en koploper / expertise centrum voor toepassing Cloud infrastructuur voor data analyse
- Waarborgen Bij data gedreven werken moeten de rechten van vrijheden van betrokkenen zijn beschermd.
 - Juridisch: alle initiatieven moeten aantoonbaar op rechtmatige wijze starten.
 - Ethisch: waarborgen om te kunnen beoordelen of een handeling als goed of fout kan worden gekwalificeerd, en om de motieven en consequenties van deze handeling te kunnen evalueren en inventariseren.
 - Technisch: er moet vanuit het oogpunt van informatiebeveiliging een adequaat beschermingsniveau voor gegevens worden gecreëerd.

Om dit te bewerkstellen worden initiatieven ontplooid op het gebied van compliance, kennisdeling, legal engineering en privacy en security by design.
- Datamanagement. Van principes, strategie en kaders naar concrete implementatie. Uitwerken van dataprincipes en -architectuur en -modellen, woordenboeken en -kwaliteitsinstrumentaria.
- Datafundamenten. Tevens uitwerking in technische fundamenten, via te accorderen strategieën en investeringen, als dataplatformen, -virtualisatie, API, cloud, analytics lagen, uitfaseren legacy etc. Onderdeel hiervan zijn een POC met datavirtualisatie en het opzetten van een API repository gateway.
- Kennis en communicatie. Gericht op JenV collega's, met prio voor beleidsmedewerkers en bestuurders en juridische medewerkers. Daartoe: Communicatie/boodschap en medium naar deze subgroepen.

3.9 Algemeen

Naast de programma's zijn ondersteunende activiteiten nodig om het I-Plan tot een succes te maken. De inspanning is vergelijkbaar met afgelopen jaren:

- We organiseren een alternatieve/online I-Tour,
- In de breedte onderkennen we dat aandacht nodig blijft voor communicatie en marketing rond de diverse projecten en programma's. Dit om de opbrengst van het plan maximaal tot zijn recht te laten komen.

Bijlage 1. Spelregels

We hanteren de spelregels die we in het Informatieplan 2018 hebben geïntroduceerd.

Algemene spelregels

1. Het budget is kader stellend²
2. We programmeren binnen het budget voor projecten en programma's.
3. Het budget voor het Informatieplan is bedoeld voor stimulering en verandering zoals nieuwe beleidstoepassingen, ontwikkeling van nieuwe gemeenschappelijke voorzieningen, etc.
4. Doorontwikkeling of vernieuwing van bestaande voorzieningen wordt gefinancierd door de deelnemende partijen
5. We maken af waar we aan begonnen zijn en beoordelen minimaal eens per jaar de projecten en programma's

Spelregels voor projecten, programma's

6. Zonder plan geen geld
7. Bij de opstart van een programma/project wordt in eerste instantie alleen budget toegekend voor het opstellen van het plan
8. Plannen, projecten, programma's worden voorzien van een meerjaren forecast met doelen, resultaten, planning, mijlpalen met go/no go besluiten, budget en risico's
9. Budget wordt gefaseerd toegekend
10. De termijn van inhuurcontracten is losgekoppeld van het budget³

Verantwoording en rapportage

11. Projecten en programma's rapporteren maandelijks aan de besturing van het betreffende project/programma met een afschrift aan het MT DI&I.
12. Rapportage aan de CIO Raad vindt plaats in tertalen.⁴

² We hebben hiertoe 3 bronnen: IBOS-kader, Informatieplan budget en financiering door de JenV onderdelen (opgenomen in onderdeel begroting).

³ Wel wordt in contracten rekening gehouden met opzegtermijn, opdat bij een tussentijdse no go een contract kan worden beëindigd

⁴ Hierdoor loopt het Informatieplan voor wat betreft rapportage synchroon met de P&C-cyclus JenV